

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

27. februar 2009

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Rådets beretning for 2008

Forord

Denne beretning er den første fra Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser.

Vi har som råd til opgave at rådgive undervisningsministeren om erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelser, herunder blandt andet om forhold som uddannelsernes udvikling, sammenhængen med øvrige uddannelser og uddannelsesområder, efter- og videreuddannelse m.v.

Rådet skal hvert år inden den 1. marts afgive en skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed. Beretningen skal indeholde en samlet status for uddannelsesområdet samt forslag til nye initiativer inden for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt videreuddannelsesforløb i tilknytning hertil.

Denne første beretning har vi valgt at lade være et arbejdsprogram for rådets fremadrettede arbejde med kun enkelte egentlige anbefalinger. Beretningens fokus er fremadrettet med angivelse af de strategiområder og sigtelinjer, vi anser for væsentlige fremover, og som vi vil lade være retningsgivende for ambitionen om en stærk og målrettet rådgivning.

Rådets møder i 2008 har i høj grad været præget af vores drøftelser af de fremadrettede sigtelinjer, vi vil arbejde med, og som præsenteres i denne beretning.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser den 25. februar 2009

Niels Fog
Formand

Indholdsfortegnelse

FORORD	2
INDLEDNING OG RESUMÉ.....	4
DEL I - RÅDET FOR ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSER OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER	5
2. OM RÅDET FOR ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSER OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER	5
2.1. Rådets opgaver og sammensætning	5
2.2 Beretningen og rådets arbejde i 2008.....	8
2.2.1 Rådets møder og drøftelser i 2008	8
2.2.2 Rådets hørings svar i 2008	11
DEL II - UDDANNELSERNE	14
3. STATUS FOR UDVIKLINGEN PÅ ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSERNE OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSERNE	14
3.1 Statistisk overblik: Nøgletal over søgning, tilgang, fuldførelsesprocenter og beskæftigelse	14
3.2 Nye uddannelser og udbud.....	24
DEL III - STRATEGIOMRÅDER OG SIGTELINJER	26
4. RÅDETS STRATEGIOMRÅDER OG SIGTELINJER I 2009	26
4.1 Søgning og gennemførelse.....	26
4.2 Internationalisering	30
4.3 Den nyeste viden.....	33
4.4 Forholdet mellem teori og praktik i uddannelserne, herunder relationen til praksis.....	36
4.5 Efter- og videreuddannelse	39
BILAG	41

Indledning og resumé

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser er nedsat af undervisningsministeren. Rådets opgaver er fastsat i Lov om Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser. Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren om erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelser, herunder blandt andet om forhold som uddannelsernes udvikling, sammenhængen med øvrige uddannelser og uddannelsesområder, efter- og videreuddannelse m.v.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser har i 2008 påbegyndt sit arbejde med at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne i forbindelse med rådets nedsættelse i april 2008.

Rådets beretning for 2008 er rådets første beretning. Beretningen har derfor overvejende karakter af et arbejdsprogram for rådets fremadrettede arbejde. Beretningen indeholder derfor kun enkelte egentlige anbefalinger og har et mere fremadrettet fokus med angivelse af de strategiområder og sigtelinjer, rådet vil arbejde med fremadrettet.

Rådets møder i 2008 har i høj grad været præget af drøftelser af de fremadrettede sigtelinjer, rådet vil arbejde med, og som præsenteres i denne beretning. I 2008 har rådet særligt drøftet temaerne søgningen til uddannelserne, frafaldet på uddannelserne samt de studerendes gennemførelse. Endvidere har akkreditering og de økonomiske rammer for uddannelsesinstitutionerne optaget rådet i 2008.

For at kunne styrke og målrette rådets rådgivning har rådet udpeget i alt fem centrale sigtelinjer og strategiområder, som rådet vil behandle og løbende rådgive om fremadrettet.

Strategiområder og sigtelinjer

- 1) Søgning og gennemførelse
- 2) Internationalisering
- 3) Den nyeste viden
- 4) Forholdet mellem teori og praktik, herunder relationen til praksis
- 5) Efter- og videreuddannelse

Del I - Rådet for Erhvervsakademi- uddannelser og Professionsbache- loruddannelser

2. Om Rådet for Erhvervsakademiuddan- nelser og Professionsbacheloruddannel- ser

2.1. Rådets opgaver og sammensætning

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser er nedsat af undervisningsministeren. Rådets opgaver er fastsat i Lov om Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser¹. Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser blev nedsat i april 2008.

Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne, herunder om følgende ti forhold:

- 1) Uddannelsernes udvikling.
- 2) Generelle spørgsmål om udbuddet af uddannelser i forhold til dokumenterede behov på arbejdsmarkedet.
- 3) Generelle konsekvenser for uddannelserne som følge af nye eller ændrede behov på arbejdsmarkedet.
- 4) Formål og strukturelle rammer.
- 5) Adgangskrav.
- 6) Sammenhæng med øvrige uddannelser og uddannelsesområder.
- 7) Rammer for forsøgsvirksomhed.
- 8) Efter- og videreuddannelse.
- 9) International uddannelse.
- 10) Kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.

---

¹ Lov nr. 207 af 31. marts 2008 om Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Undervisningsministeren udpeger formanden for rådet. Formanden skal have særlig indsigt i de uddannelsesområder, som rådgivningen omfatter. 18 medlemmer udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra en række centrale interessenter og organisationer på uddannelsesområdet. Undervisningsministeren kan supplere rådet med indtil 2 personligt udpegede medlemmer. Undervisningsministeren kan herudover udpege repræsentanter for rådgivende organer og faglige forsamlinger som tilforordnede til at deltage i rådets arbejde. Udpegningen sker efter indstilling fra det pågældende organ eller den pågældende forsamling.

Rådets sammensætning pr. 1. marts 2009

Medlemmer

Udpeget personligt af ministeren:

- Formand Niels Fog
- Adm. direktør Martin Lauth, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)
- Lektor, Ph.d. Dorthe Pedersen, Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, CBS

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, HTS (Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen) og Teknik (installatørernes organisation) i forening:

- Forskningspolitisk chef Charlotte Rønhof, Dansk Industri
- Forskningspolitisk chef Jannik Schack Linnemann, Dansk Erhverv

1 medlem udpeget efter indstilling fra Finanssektorens Arbejdsgiverforening:

- Underdirektør Mariane Dissing, Finanssektorens Arbejdsgiverforening

1 medlem udpeget efter indstilling fra Ledernes Hovedorganisation (LH):

- Uddannelseschef Thomas Christensen, Ledernes Hovedorganisation

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Danske Regioner (DR):

- Konsulent Anne T. Christensen, Danske Regioner
- Chefrådgiver Kenneth Hirsch Sørensen, Danske Regioner

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Kommunernes Landsforening (KL):

- Konsulent Karen Meisner Christensen, Kommunernes Landsforening
- Chefkonsulent Henrik Casper, Kommunernes Landsforening

3 medlemmer udpeget efter indstilling fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF):

- Formand Bente Sorgenfrey, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

- Næstformand Michael Budolfsen, Finansforbundet
- Formand Johnny Kuhr, Danske Fysioterapeuter

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark (LO):

- Konsulent Anders Vind, Landsorganisationen i Danmark
- Uddannelseskonsulent Mette Christiansen, HK-forbundet

1 medlem udpeget efter indstilling fra Ingeniørforeningen i Danmark (IDA):

- Konsulent Rasmus Dahl, Ingeniørforeningen i Danmark

2 medlemmer udpeget efter fælles indstilling fra de studerendes organisationer

- Formand Mads Samsing, Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende
- Formand Anja Skov Refsgaard, Sygeplejestuderendes Landssammenslutning

1 medlem udpeget efter indstilling fra rektorer for professionshøjskolerne i forening:

- Rektor Laust Joen Jakobsen, University College Capitol

1 medlem udpeget efter indstilling fra rektorer for erhvervsakademierne i forening:

- Rektor Ingo Østerskov, Københavns Erhvervsakademi

Tilforordnede

Udpeget efter indstilling fra Danske Universiteter:

- Prodekan for forskning og udvikling Bjarne Wahlgren, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

Udpeget efter indstilling fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne:

- Formand for Rådet for internationalisering af Uddannelserne, Hans Peter Jensen

Udpeget efter indstilling fra Rådet for de gymnasiale uddannelser:

- Direktør Poul Bak Søb Jeppesen, Aalborgs Handelsskole

Udpeget efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser:

- Afdelingschef Louise Pihl, Dansk Byggeri

Rådet vedtog på sit første møde den 28. maj 2008 Forretningsordenen for Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser. Af rådets forretningsorden fremgår det, at rådet nedsætter et forretningsudvalg, der består af formanden for rådet og fire medlemmer udpeget af henholdsvis arbejdsgiversiden, arbejdstagersiden og rådets øvrige medlemmer. Forretningsudvalgets medlemmer er pr. 1. marts 2009: Niels Fog (formand), Bente Sorgenfrey (FTF), Charlotte Rønhof (DI), Anders Vind (LO) og Henrik Casper (KL).

2.2 Beretningen og rådets arbejde i 2008

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser har i 2008 påbegyndt sit arbejde med at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne.

Som et vigtigt led i rådets rådgivning, skal rådet hvert år inden den 1. marts afgive en skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed. Beretningen skal indeholde en samlet status for uddannelsesområdet samt forslag til nye initiativer inden for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt videreuddannelsesforløb i tilknytning hertil.

Rådets beretning for 2008 er rådets første beretning. Beretningen har derfor overvejende karakter af et arbejdsprogram for rådets fremadrettede arbejde. Beretningen indeholder derfor kun enkelte egentlige anbefalinger og har et mere fremadrettet fokus.

2.2.1 Rådets møder og drøftelser i 2008

Rådet har i 2008 afholdt tre møder. Allerede på rådets første møde den 28. maj 2008 var der bred enighed om, at rådet i sit arbejde vil prioritere at fokusere på det lange sigt frem for et ad hoc-præget perspektiv.

Rådets møder i 2008 har været præget af drøftelser af de fremadrettede sigtelinjer, rådet vil arbejde med og som præsenteres i denne beretning.

Som inspiration hertil har rådet til rådsmøderne blandt andet inviteret en række oplægsholdere med stor ekspertise og viden om de temaer og udfordringer, der netop i disse år er særligt relevante i forhold til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne.

Rådet har blandt andet lyttet til oplæg fra forskningsleder *Torben Pilegaard Jensen, AKF*. Oplægget tog afsæt i rapporten *"Professionsbacheloruddannelserne - de studerendes vurdering af studiemiljø, studieformer og motivation for at gennemføre"* (november 2008). Rapporten, der sætter fokus på, hvorfor de studerende overvejer at afbryde deres professionsbacheloruddannelse – med særligt fokus på lærer-, pædagog-, socialrådgiver- og bioanalytikeruddannelsen – og om hvad der

kan få dem til at blive på studiet, udgør et vigtigt indspil i de sigtelinjer, rådet har valgt at arbejde med fremadrettet. Særligt rapportens påpegninger og anbefalinger i forhold til faglig sparring med underviserne, faglige fællesskaber og samspillet mellem teori og praksis, har rådet valgt at inddrage i sit fremadrettede arbejde.

På rådsmødet i oktober 2008 deltog uddannelsesforsker (Professionshøjskolen Metropol) *Camilla Hutters* med et oplæg om *unges motivation for valg af videregående uddannelse*. Med afsæt i sit forsknings- og udviklingsarbejde satte Camilla Hutters fokus på spørgsmålene om, hvorfor mange unge har svært ved at vælge uddannelse, og hvorfor mange unge har svært ved at gennemføre den uddannelse, de begynder på. Camilla Hutters påpegede, at de unges valgprocesser skal ses i forhold til de rammer, som uddannelsessystemet sætter i forhold til de unges valg. Her har en gennemgående tendens i de sidste 8-10 år været tiltagende krav om og fokus på ”planlagte valg” tidligt i de unges uddannelsesforløb. Udfordringen er imidlertid, at planlagte valg ikke er så let i praksis. Uddannelsesvalget er et komplekst valg og forskellige dynamikker gør sig gældende (risiko, realisme, tilhør og interesse). Uddannelsesvalg er en balancegang mellem de fire nævnte dynamikker, der ofte trækker i hver sin retning, og balancegangen fortsætter under uddannelsen. For at øge tilgangen må optagelsessystem, uddannelsestilbud og vejledning i højere grad understøtte de unges komplekse valg, påpegede Camilla Hutters, og præsenterede fire tommelfingerregler for fremtidens optagelsessystem: 1) Et enkelt og gennemskueligt optagelsessystem, 2) Flere adgangsveje – second chances, 3) Fleksible uddannelsestilbud med på- og afstigningsmuligheder og 4) Tilgængelig vejledning, når de unge har brug for det. Også Camilla Hutters oplæg udgør et vigtigt indspil i rådets fremadrettede sigtelinjer og strategiområder.

På rådets tredje møde i december 2008 holdt partner Thomas Yung Andersen, Epinion Capacent oplæg om analysen *”Årsager til den faldende søgning til professionsbacheloruddannelserne”* (december 2008). Analysen har kortlagt og analyseret, hvilke årsager der ligger til grund for den faldende søgning til professionsbacheloruddannelserne generelt med særligt fokus på uddannelserne: Folkeskolelærer, pædagog og sygeplejerske. Uddannelserne er alle centrale for velfærdssam-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

fundets opretholdelse. Derfor er det problematisk, at der siden 2004 er sket et markant fald i søgningen til disse uddannelser. Analysen viser, at de tre uddannelser i forskellig grad mangler prestige i samfundet. Analysen viser også, at de unge har en frygt for at blive låst fast i deres karrierevalg, fordi uddannelserne er for nært koblede til deres kernehverv. Heri ligger også, at de unge ikke oplever, at der findes interessante, udviklende og attraktive videreuddannelsesmuligheder, som kan bygges ovenpå en professionsbacheloruddannelse og ad den vej udvide de karrieremæssige muligheder. Disse dele af analysen vil rådet tillægge stor vægt i sine fremadrettede sigtelinjer og strategiområder.

Også *akkrediteringen af nye uddannelsesforslag og udbud* har optaget rådet i 2008. Rådet har fulgt processen fra Undervisningsministeriets screening i august 2008, evalueringsrapporterne fra Danmarks Evalueringsinstitut, Akkrediteringsrådets indstillinger og undervisningsministerens efterfølgende godkendelser i december 2008 og februar 2009. I sin drøftelse af processen har rådet haft særligt fokus på og været særligt kritiske over for blandt gennemskueligheden i de kriterier, der er lagt til grund for screeningen samt den vejledning, der er ydet til ansøgerne i forbindelse med udarbejdelsen af uddannelsesforslag. Samtidig har rådet drøftet forskelle i akkrediteringen af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og universitetsuddannelser. Rådet har også forholdt sig til den ringe inddragelse af organisationer og aftagere i akkrediteringsprocessen. Endeligt har rådet drøftet placeringen af uddannelsesudbud i henhold til de nugældende udbudsgodkendelser. Det er rådets målsætning fortsat at følge akkrediteringsprocessen tæt.

Endeligt har rådet henover efteråret 2008 fulgt de politiske forhandlinger om finansloven for 2009, herunder forhandlinger om fordelingen af *globaliseringsmidlerne*. Der er i rådet bred enighed om, at der må ske en stærk markering af, at sektoren bør betænkes flere midler i forbindelse med blandt andet forhandlingerne om globaliseringsmidlerne for 2010 og frem. Det danske samfund er i så høj grad afhængig af de uddannelser, hvis virke rådet har et medansvar for gennem sin rådgivning, at behovet for at der tilføres betydelige økonomiske midler til erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og ingeniørhøjskolerne, ikke kan tydeliggøres

nok. Også dette element er tillagt stor vægt i rådets fremadrettede sigtelinjer og strategiområder.

2.2.2 Rådets hørings svar i 2008

Rådet har afgivet i alt fem hørings svar i 2008.

For at styrke rådets rådgivning har rådet bestræbt sig på og haft som målsætning at afgive hørings svar i enighed.

Det er imidlertid klart, at der med rådets brede sammensætning opstår situationer, hvor en række af rådets parter ønsker at afgive særudtalelser i forbindelse med rådets hørings svar. Af rådets hørings svar i 2008 er to hørings svar afgivet med særudtalelser. I oversigten herunder er alene gengivet de dele af hørings svarene, der er afgivet i enighed.

- Udkast til bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser:

Rådet afgav blandt andet bemærkninger vedrørende screeningsproces og -procedure og anbefalede en høj grad af gennemskuelse og gennemsigtighed omkring screeningsprocessen. Rådet påpegede samtidig, at det finder det hensigtsmæssigt at blive løbende orienteret om screeningsprocessen, og at rådet i den forbindelse stiller sig til rådighed i forbindelse med den kommende udarbejdelse af akkrediteringsvejledningen.

- Udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til meritlærere:

Rådet afgav blandt andet bemærkninger vedrørende ændringsbekendtgørelsens lempelser af de generelle adgangskrav, som rådet støttede. Rådet støtter også de skærpede niveauadgangskrav til de enkelte fag som en konsekvensjustering af meritlærerbekendtgørelsen i forhold til den ordinære læreruddannelse. Rådet fandt det endvidere positivt, at uddannelsesverdenen er åben over for andre ressourcer fra f.eks. det private erhvervsliv, som bekendtgørelsen også

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

lægger op til, men at det må sikres, at deres kompetencer svarer til de øvrige folkeskolelæreres.

- Udkast til bekendtgørelse om standardvedtægt for erhvervsakademier for videregående uddannelser

Rådet foreslog i sit høringssvar, at det i bekendtgørelsen angives, at bestyrelsen har ansvaret for, at der udarbejdes en internationaliseringsstrategi for de uddannelser, som udvalget har ansvaret for, hvoraf det fremgår, hvorledes internationale dimensioner og viden kan blive en integreret del af uddannelsen. Samtidig fandt rådet det væsentligt for arbejdsmarkedets medejerskab til uddannelserne, at aftagerinteresserne sikres direkte indflydelse på erhvervsakademi-bestyrelsernes virke.

- Udkast til bekendtgørelse om partnerskab mellem erhvervsakademier for videregående uddannelser og professionshøjskoler for videregående uddannelser:

Rådet afgav blandt andet bemærkninger vedrørende uddannelsesmiljøer med en lille volumen og akkreditering samt om sikringen af uddannelsernes videngrundlag. Om den internationale dimension skrev rådet i sit høringssvar, at rådet finder det oplagt, at partnerskaberne også kunne servicere den særlige internationale dimension, som alle uddannelsesinstitutioner er forpligtet til.

- Udkast til adgangsbekendtgørelse 2009

I sit høringssvar foreslog rådet blandt andet, at det undersøges, om krav om bestemte gymnasiale niveauer på alle uddannelser er det rette instrument til at sikre, at ansøgerne har de relevante forudsætninger for at nå målene for en erhvervsakademiuddannelse. I den sammenhæng påpegede rådet, at det især finder det interessant at undersøge, om optagelsesprøver/samtaler og eventuelle adgangskurser og -eksaminer kunne bruges som supplerende adgangskrav. Undersøgelserne bør også analysere, om eventuelle ændringer af adgangskrav til erhvervsakademiuddannelserne får

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

betydning for adgangsmulighederne til en eventuel overbygning på professionsbachelorniveau.

Rådet anførte videre, at det er positivt, at der på professionsbacheloruddannelserne er mulighed for at bruge en diversitet af optagelseskrav tilpasset den enkelte professionsbacheloruddannelse. Rådet vil desuden opfordre til, at det overvejes, om optagelsessamtaler yderligere kunne bruges med henblik på at reducere efterfølgende frafald på uddannelserne.

Del II - Uddannelserne

3. Status for udviklingen på erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne

3.1 Statistisk overblik: Nøgletal over søgning, tilgang, fuldførelsesprocenter og beskæftigelse²

Tabel 1.1 Tilgang og søgning på erhvervsakademiuddannelserne 2004-2006 og 2007-2008

	2004	2005	2006	2007 (KOT)	2008 (KOT)
Transportlogistikere	66	63	78	75	81
Finansøkonom	656	945	1.009	951	1.045
Handelsøkonom	50	113	200	171	170
Markedsføringsøkonom*	1.432	1.681	1.571	1.307	1.431
Serviceøkonom	443	526	484	509	501
Administrationsøkonom	84	81	45	48	26
Laborant	471	553	414	274	251
Designteknolog	460	544	624	530	543
Installatør	336	350	338	279	258
Produktionsteknolog	224	281	268	174	157
Teknisk manager offshore (2005)	÷	31	25	14	23
Datamatikere	614	688	565	405	614
Multimediedesigner	805	890	993	786	933
IT-/elektronikteknolog	213	185	151	100	120
E-designer	26	48	26	30	30
Procesteknolog	108	175	127	95	94
Jordbrugsteknolog	161	236	175	182	153
Total	6.149	7.390	7.093	5.930	6.430

* Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret.
Kilde:: UNI-C Statistik & Analyse og Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

² Data er opgjort den 1. oktober hvert år. Symbolet ÷ angiver, at de pågældende data ikke har været tilgængelige til beregningen. Symbolet - angiver, at de pågældende data er blandede af anonymiseringsårsager. Symbolet □ angiver, at uddannelsen ikke fandtes på det pågældende tidspunkt.

Tabel 1.2. Tilgang og søgning på professionsbacheloruddannelserne 2004-2006
og 2007-2008

	2004	2005	2006	2007 (KOT)	2008 (KOT)
Socialrådgiver	1.043	996	1.122	1.192	1.174
Journalist	248	243	237	252	251
Billedjournalist	17	17	16	16	16
Tv- og medietilrettelæggelse (2006)	□	□	22	39	40
Int.leisure man.	46	55	44	38	62
Ingeniør*	1.867	1.822	1.710	1.437	1.541
Mediepro/ ledelse	35	39	34	42	39
Økonomi-IT	22	31	42	9	57
Karakteranimation	25	25	26	25	44
Grafisk kommunikation	55	55	64	102	103
Bygningskonstruktøruddannelsen**	1.038	1.260	1.205	750	737
Sygeplejerske	3.008	2.731	2.918	2.729	2.240
Jordemoder	109	136	140	162	186
Fysioterapeut	601	775	678	719	776
Ergoterapeut	530	543	552	456	462
Afspændingspædagog	50	56	58	64	64
Radiograf	159	162	157	178	141
Ernærings- og husholdningsøkonom ***	÷	3	÷	0	0
Ernæring-sundhed	486	670	571	529	510
Bioanalytiker	251	315	213	230	246
Folkeskolelærer	4.163	3.819	3.365	2.896	2.645
Pædagog	5.443	5.461	5.106	3.882	3.023
Tekstil fag/form	55	57	64	55	49
Tegn-mundhånd, tolkning.	63	57	49	60	61
Eng/tysk-web markeds kommunikation	13	10	13	13	16
Offentlig administration (2008)	□	□	□	□	40
Procesøkonomi og værdikædet ledelse (2007)	□	□	□	37	61
Global Bachelor in Nutrition and Health (2006)	□	□	□	36	90
Optometrist (2007)	□	□	□	128	145
Professionsbachelor i Finans (2008)	□	□	□	□	166
Natur- og Kulturformidling (2006)	□	□	□	22	17
Total	19.340	19.348	18.419	16.076	14.985

* Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

*** Der foreligger ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for hele perioden på denne uddannelse, da ernærings- og husholdningsøkonom i 2002 blev til professionsbachelor i ernæring og sundhed, jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed, Nr. 221 af 20. marts 2006.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse og Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

	2004	2005	2006
Pædagog, Merit	585	566	577

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 2.1. Tilgang til erhvervsakademiuddannelser i 2006 fordelt på foregående højest fuldførte uddannelse i pct.*

	Uoplyst/ Ukendt	Grund- skole	Gym.	EUD	Erhvervs- ak.	Prof. bach.	LVU	Total
Transportlogistiker	17 %	9 %	55 %	10 %	8 %	-	0 %	99 %
Finansøkonom	2 %	2 %	84 %	10 %	1 %	1 %	-	100 %
Handelsøkonom	41 %	5 %	38 %	16 %	-	-	-	100 %
Markedsføringsøkonom**	28 %	2 %	60 %	7 %	1 %	1 %	-	99 %
Serviceøkonom	19 %	5 %	62 %	11 %	1 %	2 %	-	100 %
Administrationsøkonom	-	7 %	71 %	13 %	-	-	-	91 %
Laborant	5 %	13 %	56 %	14 %	4 %	6 %	2 %	100 %
Design teknolog	16 %	3 %	67 %	11 %	1 %	2 %	-	100 %
Installatør	1 %	4 %	1 %	91 %	2 %	-	-	99 %
Produktionsteknolog	3 %	9 %	16 %	68 %	2 %	2 %	-	100 %
Teknisk manager offshore	-	20 %	12 %	52 %	-	-	-	84 %
Datamatiker	24 %	8 %	51 %	12 %	2 %	2 %	1 %	100 %
Multimediedesigner	32 %	8 %	48 %	7 %	2 %	2 %	1 %	100 %
IT-/elektronik teknolog	29 %	5 %	36 %	26 %	3 %	-	-	99 %
E-designer	-	-	77 %	-	-	-	0 %	77 %
Procesteknolog	-	6 %	22 %	62 %	-	2 %	3 %	96 %
Jordbrugsteknolog	5 %	7 %	31 %	51 %	3 %	2 %	-	99 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nøgletal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blendet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 2.2. Tilgang til professionsbacheloruddannelser i 2006 fordelt på højest fuldførte uddannelse i pct.*

	Uoplyst/ ukendt	Grund- skole	GYM	EUD	Erhvervs- ak.	Prof. bach.	LVU	Total*
Socialrådgiver	1 %	8 %	63 %	20 %	2 %	5 %	1 %	100 %
Journalist	-	6 %	80 %	4 %	3 %	6 %	-	99 %
Billedjournalist	-	38 %	38 %	-	-	-	-	76 %
Tv- og medietilrettelæggelse	-	14 %	68 %	0 %	-	-	0 %	82 %
Int. Leisure	64 %	-	30 %	-	-	-	0 %	94 %
Ingeniør**	6 %	3 %	71 %	12 %	6 %	1 %	-	99 %
Mediepro/ ledelse	9 %	-	44 %	12 %	35 %	-	0 %	100 %
Økonomi-IT	55 %	-	14 %	-	21 %	-	-	90 %
Karakteranimation	12 %	23 %	50 %	-	-	-	0 %	85 %

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Grafisk kommunikation	8 %	-	58 %	13 %	19 %	-	-	98 %
Bygnings- konstruktøruddannelsen***	28 %	4 %	28 %	36 %	2 %	2 %	0 %	100 %
Sygeplejerske	4 %	6 %	68 %	17 %	2 %	2 %	-	99 %
Jordemoder	3 %	3 %	70 %	8 %	-	15 %	-	99 %
Fysioterapeut	14 %	1 %	73 %	5 %	1 %	5 %	1 %	100 %
Ergoterapeut	4 %	4 %	73 %	16 %	2 %	2 %	-	100 %
Afspændings-pædagog	9 %	12 %	55 %	12 %	-	9 %	-	97 %
Radiograf	2 %	4 %	72 %	8 %	7 %	5 %	2 %	100 %
Ernæring-sundhed****	4 %	3 %	66 %	16 %	5 %	6 %	1 %	100 %
Bioanalytiker	4 %	7 %	78 %	3 %	3 %	3 %	1 %	100 %
Folkeskolelærer	2 %	5 %	76 %	11 %	3 %	3 %	0 %	100 %
Pædagog	3 %	18 %	49 %	27 %	2 %	2 %	0 %	100 %
Tekstil fag/form	5 %	13 %	42 %	8 %	-	22 %	8 %	98 %
Tegn-mundhånd, Tolkning	6 %	6 %	59 %	12 %	-	14 %	-	98 %
Eng/tysk-web markeds- kommunikation	-	0 %	54 %	0 %	46 %	0 %	0 %	100 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

*** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**** De tre uddannelser til økonomi, ernærings- og husboldningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i Ernæring-sundhed.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

	Uoplyst/ ukendt	Grund- skole	GYM	EUD	Erhvervs. ak.	Prof. bach.	LVU	Total
Pædagog, Merit	6 %	27 %	16 %	44 %	3 %	3 %	1 %	100 %

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 3.1. Fuldførelsesprocent på erhvervsakademiuddannelser i perioden
2004-2006*

	2004	2005	2006
Transportlogistiker	59 %	47 %	47 %
Finansøkonom	72 %	73 %	73 %
Handelsøkonom	53 %	40 %	29 %
Markedsføringsøkonom**	63 %	61 %	÷
Serviceøkonom***	65 %	67 %	÷
Administrationsøkonom	73 %	74 %	80 %
Markedsføringsøkonom**	14 %	÷	÷
Laborant	49 %	49 %	45 %
Designteknolog***	84 %	82 %	÷
Installatør	83 %	83 %	85 %
Produktionsteknolog	70 %	70 %	72 %
Datamatiker	45 %	45 %	54 %
Multimediedesigner***	59 %	57 %	÷
IT-/ elektronikteknolog***	49 %	49 %	÷
E-designer	92 %	52 %	94 %
Procesteknolog	71 %	68 %	73 %
Jordbrugsteknolog	86 %	85 %	90 %

* Fuldførelsesprocenten er andelen af de elever/studerende, som er påbegyndt en uddannelse eller uddannelsesgruppe i 2004-2006, der ender med (eller estimeres til at ende med) at fuldføre uddannelsen eller uddannelsesgruppen. Der foreligger ikke tal for teknisk manager udsbore endnu, da uddannelsen opstartedes i 2005, jf. bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse (AK) inden for udsbore Nr. 748 af 21. juli 2005.

** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Endvidere foreligger der ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for hele perioden på begge opgørelser over markedsføringsøkonomuddannelsen.

*** Der foreligger ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for 2006 på uddannelsen.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 3.2. Fuldførelsesprocent på professionsbacheloruddannelser i perioden
2004-2006*

	2004	2005	2006
Socialrådgiver	76 %	81 %	83 %
Journalist	86 %	84 %	85 %
Billedjournalist	94 %	81 %	90 %
Tv- og medietilrettælgelse**	÷	÷	÷
Int.leisure man.**	÷	÷	÷
Ingeniør***	67 %	66 %	67 %
Mediepro/ ledelse	57 %	81 %	77 %
Økonomi-IT	58 %	54 %	50 %
Karakteranimation**	÷	÷	÷
Grafisk kommunikation	94 %	88 %	89 %
Bygningskonstruktøruddannelsen****	70 %	64 %	÷

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Sygeplejerske	70 %	69 %	71 %
Jordemoder	93 %	71 %	59 %
Fysioterapeut	81 %	84 %	84 %
Ergoterapeut	77 %	77 %	77 %
Afspændingspædagog	45 %	48 %	51 %
Radiograf	49 %	52 %	56 %
Ernærings- og husholdningsøkonom *****	÷	67 %	÷
Ernæring-sundhed	75 %	76 %	74 %
Bioanalytiker	82 %	76 %	74 %
Folkeskolelærer	63 %	62 %	64 %
Pædagog	79 %	80 %	80 %
Tekstil fag/form	75 %	÷	81 %
Tegn-mundhånd, tolkning	53 %	53 %	60 %
Eng/tysk-web markedskommunikation	69 %	90 %	÷

*Fuldførelsesprocenten er andelen af de elever/ studerende, som er påbegyndt en uddannelse eller uddannelsesgruppe i 2004-2006, der ender med (eller estimeres til at ende med) at fuldføre uddannelsen eller uddannelsesgruppen. Der foreligger ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag til meritpædagoguddannelsen, da der i opgørelserne ikke skelnes mellem fuldførte fra den ordinære pædagoguddannelse og meritpædagog.

** Uddannelserne karakteranimation (2003), tv- og medietilrettelæggelse (2006) og int. leisure man (2004) fremgår ikke af tabellen, da uddannelserne er for nye til at de studerendes adfærd kendes..

*** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

**** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør. Endvidere foreligger der ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for 2006 på uddannelsen.

***** Den tidligere uddannelse ernærings- og husholdningsøkonom der i 2002 blev til professionsbachelor i ernæring og sundhed, jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed. Nr. 221 af 20. marts 2006, hvorfor der ikke foreligger et tilstrækkeligt beregningsgrundlag i perioden.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 4.1. Beskæftigelsesfrekvens blandt nyuddannede (0-1 år) på
erhvervsakademiuddannelser i perioden fra 2005-2007*

	2005	2006	2007
Transportlogistikere	69 %	76 %	83 %
Finansøkonom	78 %	86 %	94 %
Handelsøkonom	100 %	92 %	95 %
Markedsføringsøkonom**	71 %	76 %	79 %
Serviceøkonom	70 %	78 %	81 %
Administrationsøkonom***	÷	69 %	77 %
Laborant	83 %	83 %	88 %
Designteknolog	59 %	74 %	77 %
Installatør una.	84 %	95 %	97 %
Produktionsteknolog	62 %	79 %	88 %
Datamatiker	51 %	61 %	76 %
Multimediedesigner	52 %	57 %	63 %
IT-/elektronikteknolog	48 %	57 %	80 %

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

E-designer***	÷	63 %	56 %
Procesteknolog****	63 %	58 %	74 %
Jordbrugsteknolog	58 %	67 %	77 %
Byggetekniker	59 %	67 %	69 %
Kort- og landmålingstekniker	74 %	88 %	92 %

* Der foreligger ikke data for uddannelsen teknisk manager offshore i denne tabel, da uddannelsen først opstartedes i 2005, jf. bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse (AK) inden for offshore Nr. 748 af 21. juli 2005.

** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

*** Der foreligger ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for hele perioden på disse uddannelser, da begge er oprettet i 2003, jf. bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse (AK) i administration. Nr. 596 af 23. juni 2003 og bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse (AK) inden for global entrepreneurship og virtuel design og logistik (e-design AK). Nr. 761 af 25. august 2003.

**** Procesteknologuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 4.2. Beskæftigelsesfrekvens blandt nyuddannede (0-1 år) på
professionsbacheloruddannelser i perioden fra 2005-2007*

	2005	2006	2007
Socialrådgiver	85 %	92 %	93 %
Journalist	76 %	82 %	93 %
Billedjournalist	57 %	48 %	89 %
Ingeniør**	74 %	80 %	86 %
Mediepro/ledelse	71 %	73 %	79 %
Økonomi-IT	77 %	90 %	75 %
Bygningskonstruktøruddannelsen	61 %	87 %	92 %
Sygeplejerske	79 %	93 %	95 %
Jordemoder	88 %	90 %	98 %
Fysioterapeut	83 %	91 %	93 %
Ergoterapeut	76 %	84 %	86 %
Afspændingspædagog	37 %	63 %	94 %
Radiograf	100 %	96 %	97 %
Ernærings- og husholdningsøkonom	77 %	60 %	60 %
Ernæring-sundhed	63 %	81 %	78 %
Bioanalytiker	89 %	78 %	94 %
Folkeskolelærer	90 %	91 %	92 %
Pædagog	87 %	89 %	92 %
Tekstil fag/form	40 %	47 %	60 %
Tegn-mundhånd., tolkning	92 %	100 %	100 %
Eng/tysk-web markedskommunikation	80 %	69 %	86 %

* Der foreligger ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag til meritpædagog uddannelsen, da der i opgørelserne ikke skelnes mellem fuldførte fra den ordinære pædagoguddannelse og meritpædagog. Ligeledes fremgår uddannelserne karakteranimation (2003), tv- og medietilrettelæggelse (2006), int. leisure management (2004) og grafisk kommunikation (2003) ikke af tabellen, da der ikke på nuværende tidspunkt foreligger et beregningsgrundlag.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 5.1. Nyuddannede (0-1 år) fra erhvervsakademiuddannelser fordelt på
branche, de tilgår i 2007*

	Uop- lyst	Bygge- og anlægs- virksom- hed	Energi- og vandforsy- ning	Finansiering og forretnings- service	Handel, hotel og restaura- tion	Indu- stri	Landbrug, fiskeri og råstofdudvin- ding	Offentlige og personli- ge tjenester	Trans- port, post og tele	Total
Transport- logistikere	17 %	10 %	0 %	10 %	33 %	20 %	0 %	-	-	90 %
Finansøkonom	6 %	-	-	81 %	7 %	-	-	5 %	1 %	100 %
Handelsøkonom	-	0 %	0 %	-	68 %	0 %	0 %	-	0 %	68 %
Markedsførings- økonom**	21 %	1 %	-	21 %	37 %	8 %	1 %	6 %	6 %	100 %
Serviceøkonom	19 %	0 %	0 %	15 %	39 %	2 %	-	12 %	11 %	98 %
Administrations- økonom	23 %	0 %	0 %	35 %	13 %	0 %	0 %	21 %	-	92 %
Laborant	12 %	0 %	-	20 %	4 %	42 %	-	21 %	-	99 %
Installatør	3 %	62 %	3 %	14 %	5 %	10 %	-	1 %	-	98 %
Designteknolog	23 %	-	0 %	6 %	58 %	6 %	-	6 %	-	99 %
Produktions- teknolog	12 %	3 %	0 %	12 %	12 %	56 %	-	4 %	-	99 %
Datamatikere	24 %	-	0 %	44 %	9 %	4 %	-	11 %	7 %	99 %
Multimedie- designer	37 %	1 %	-	22 %	18 %	5 %	-	11 %	6 %	100 %
IT-/elektronik- teknolog	20 %	4 %	-	25 %	18 %	12 %	-	13 %	4 %	96 %
E-designer	44 %	0 %	0 %	-	44 %	0 %	0 %	-	-	88 %
Procesteknolog	28 %	0 %	0 %	17 %	-	50 %	-	-	-	95 %
Jordbrugs- teknolog	23 %	4 %	0 %	24 %	13 %	4 %	21 %	11 %	-	100 %
Byggeteknikere	31 %	22 %	0 %	18 %	10 %	12 %	0 %	6 %	-	98 %
Kort- og landmå- lingstekn	8 %	15 %	-	64 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	87 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nøgletal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %. Endvidere foreligger der ikke et tilstrækkeligt datagrundlag til at beregne, hvor de nyuddannede fra teknisk manager uddannelsen tilgår i 2007, jf. bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse (AK) inden for uddannelses Nr. 748 af 21. juli 2005.

** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 5.2. Nyuddannede (0-1 år) fra professionsbacheloruddannelser fordelt på branche, de tilgår i 2007*

	Uoplyst	Bygge- og anlægsvirksomhed	Energi- og vandforsyning	Finansiering og forretningsservice	Handel, hotel og restaurations	Industri	Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Offentlige og personlige tjenester	Transport, post og tele	Total
Socialrådgiver	7 %	-	0 %	2 %	2 %	-	0 %	89 %	0 %	100 %
Journalist	7 %	0 %	0 %	6 %	-	52 %	0 %	34 %	-	99 %
Billedjournalist	-	0 %	0 %	-	0 %	67 %	0 %	-	0 %	67 %
Ingeniør**	14 %	10	1 %	33 %	8 %	23 %	2 %	6 %	3 %	100 %
Mediepro/ledelse	21 %	0 %	0 %	24 %	14 %	31 %	0 %	-	-	90 %
Grafisk kommunikation	31 %	0 %	0 %	51 %	0 %	7 %	0 %	11 %	-	100 %
Bygningskonstruktør	8 %	33 %	0 %	49 %	2 %	4 %	-	3 %	-	99 %
Sygeplejerske	5 %	-	0 %	2 %	1 %	0 %	0 %	91 %	0 %	99 %
Jordemoder	-	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	96 %	0 %	96 %
Fysioterapeut	7 %	0 %	0 %	2 %	3 %	1 %	-	87 %	0 %	100 %
Ergoterapeut	14 %	0 %	0 %	1 %	3 %	-	-	82 %	0 %	100 %
Afspændingspædagog	-	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	81 %	0 %	81 %
Radiograf, prof. b ach.	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	97 %	0 %	97 %
Ernærings-sundhed***	22 %	-	0 %	9 %	16 %	4 %	-	45 %	3 %	99 %
Bioanalytiker	6 %	0 %	0 %	3 %	3 %	-	0 %	87 %	-	99 %
Folkeskolelærer	8 %	-	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %	89 %	0 %	100 %
Pædagog	8 %	0 %	-	2 %	1 %	0 %	0 %	88 %	0 %	99 %
Tegnmundhånd, tolkning	0 %	0 %	0 %	54 %	0 %	0 %	0 %	46 %	0 %	100 %
Eng/tylsk-web markeds-kommunikation	-	-	0 %	-	-	-	0 %	43 %	-	43 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandedt. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %. Der foreligger endnu ikke et tilstrækkeligt datagrundlag til at beregne, hvor de nyuddannede fra uddannelsen tekstile fag og formidling tilgår i 2007. Ligeledes foreligger der ikke et tilstrækkeligt grundlag til at beregne hvor de nyuddannede fra meritpædagoguddannelsen tilgår, da der i opgørelserne ikke skelnes mellem fuldførte fra den ordinære pædagoguddannelse og meritpædagog. Endeligt foreligger der ikke tilstrækkeligt grundlag til at beregne hvor de nyuddannede fra IT-økonomi tilgår.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

*** De tre uddannelser til økonomi, ernærings- og husboldningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed. jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed. Nr. 221 af 20. marts 2006.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 6.1 Aktivitet på videregående voksenuddannelse, 2007*

	Årselever
Fagspecifikke kurser	4,7
Indledende kurser til VVU	59,8
Akademimerk. i kommunikation og formidling	41,4
Akademimerk. international handel og markedsføring	261,9
Akademimerk. økonomi- og ressourcestyring	482,0
Akademiuddannelse i Ledelse	1.008,8
Akademiudd. i Laboratorie- og bioteknologi	8,2
Akademiudd. i innovation og produktionsoptimering	25,5
Akademiudd. til finansiel rådgivning	717,8
Akademiudd. i informationsteknologi (VVU)	46,0
Akademiudd. i International transport og logistik	80,3
Akademigastronom	1,3
Akademiuddannelse i Human Resource	32,1
AU Akademiudd. i kommunikation og formidling	43,3
AU Akademiudd. i finansiel rådgivning	72,4
AU Friluftsvejleder	22,0
Friluftsvejleder	15,0
Akademiuddannelsen til statonom ved DFH	36,4
Akademiuddannelsen i ungdomspædagogik	55,9
I alt	3.014,7

* Alle rekvisitentyper er medtaget.

Kilde: Undervisningsministeriet

Tabel 6.2 Aktivitet på diplomuddannelser, 2007*

	Årselever
HD	2.579,3
Sociale diplomuddannelser (ny)	185,7
Sociale diplomuddannelser ved DFH	23,6
Diplomuddannelsen til turistfører	19,3
Underviser i dansk som andetsprog for voksne	15,9
Pædagogiske diplomuddannelser	1.443,1
Diplomuddannelse i ingeniørernes lederuddannelse	62,5
Diplomuddannelse i IT ved IT-Vest	12,8
Teknisk diplomuddannelse i IT	59,5
Byggeriets diplomudd.	0,8
Vejledningstilskud ved flexible forløb	43,0
Afsluttende projekt ved flexible forløb	3,5
Diplomstudier i offentlig administration ved DFH	109,6
Leisure management	1,3
Teknisk diplomuddannelse i projektledelse	55,0
Skattefaglig diplomuddannelse ved DFH	77,0
Socialformidleruddannelsen ved DFH	100,4
Diplomuddannelse i ledelse	930,3

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Teknisk diplomuddannelse i automation	0,4
Uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelsen	120,6
Diplomudd. i journalistik	103,3
Diplomudd. Sundhedssektoren i org., led. og øko	58,0
Teknisk diplomuddannelse i vedligehold	18,3
Teknisk diplomuddannelse i parkforvaltning	5,6
Diplomuddannelsen i ernæring og sundhed	27,7
Psykiatri i teori og praksis	22,8
Diplomudd. i stærkstrømsteknik	4,0
Diplomudd. i bioteknologi, procesteknologi og kemi	24,8
Den teknologiske diplomuddannelse	1,5
Diplomuddannelse i ledelse ved DHF	221,1
Sundhedsfaglige Diplomuddannelser	384,9
Diplomuddannelse i oral helse	2,0
Fuld diplomuddannelse i uddannelse og erhvervsvejledning	14,6
Tværfaglig diplomuddannelse i beskæftigelsesindsats	6,2
I alt	6.738,0

* Alle rekvirentyper er medtaget.
Kilde: Undervisningsministeriet

3.2 Nye uddannelser og udbud

Akkrediteringsrådet traf i december 2008 og i januar 2009 afgørelse om akkreditering af henholdsvis 49 og 69 af de uddannelser og udbud, som efter undervisningsministerens beslutning blev sendt til akkreditering i forbindelse med Undervisningsministeriets screening af uddannelser og udbud i september 2008. Akkrediteringsrådets afgørelse er truffet på baggrund af akkrediteringsrapporter udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut med en samlet indstilling om positiv akkreditering eller afslag herpå af ansøgninger om nye uddannelser og udbud.

Akkrediteringsrådet afgjorde i forbindelse med behandlingen af ansøgninger, at 21 nye uddannelser omfattende 53 udbud akkrediteres positivt, at 13 nye udbud af eksisterende uddannelser akkrediteres positivt og, at seks nye uddannelser og 25 udbud får afslag på akkreditering.

I slutningen af december 2008 og i begyndelsen af februar 2009 godkendte undervisningsministeren i alt 21 nye uddannelser, der tilsammen bliver udbudt på 14 erhvervsakademier og professionshøjskoler. Godkendelserne træder i

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

kraft den 1. februar 2009 med første optag pr. 1. august 2009.

Godkendelserne er sket i henhold til §§ 11-13 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og § 15 d-e i lov om videreuddannelsessystemet for voksne.

Til nye udbud af nye og eksisterende uddannelser føjer sig nogle etableringer af udbudssteder vedrørende eksisterende uddannelser. Disse udbud etablerer institutionerne på grundlag af de oprindelige udbudsgodkendelser, der nu er overgået til de nye institutioner med et større geografisk dækningsområde. Udbuddene etableres uden særskilt akkreditering og ministergodkendelse i modsætning til øvrige nye udbud. Udbuddene er omfattet af ministeriets tilsyn og efter akkreditering vil de tillige være omfattet af Akkrediteringsrådets tilsyn efter § 15, stk. 4 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og § 15g, stk. 4 i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne. Efter akkreditering vil alle udbud af uddannelser være koblet til et bestemt fagligt miljø inden for udbyders geografiske dækningsområde.

De 21 nye uddannelser er:

- Professionsbachelor i mejeriteknologi
- Professionsbachelor i diplomingeniør i bæredygtig energiteknik
- Professionsbachelor i diplomingeniør i Proces og innovation
- Professionsbacheloruddannelse i eksport og teknologi
- Professionsbachelor i laboratorie- fødevarer- eller procesteknologi (overbygning)
- Professionsbachelor inden for offshore (overbygning)
- Overbygningsuddannelse som professionsbachelor i webudvikling
- Overbygningsuddannelse som professionsbachelor i softwareudvikling
- Overbygningsuddannelse som professionsbachelor i international handel og markedsføring
- Overbygningsuddannelse som professionsbachelor inden for design og business
- Overbygningsuddannelse som professionsbachelor i sportsmanagement
- Erhvervsakademiuddannelse inden for ernæringsteknologi
- Erhvervsakademiuddannelse inden for autoteknologi
- Profilforløb i ungdoms- og voksenundervisning, VVU
- Profilforløb i oplevelsesøkonomi, VVU
- Diplomuddannelse i de frie skolers tradition og pædagogik
- Diplomuddannelse i formidling af kunst og kultur til børn og unge
- Diplomuddannelse i webudvikling
- Diplomuddannelse i softwareudvikling
- Diplomuddannelse i international handel og markedsføring
- Diplom i sportsmanagement

Del III - Strategiområder og sigtelinjer

4. Rådets strategiområder og sigtelinjer i 2009

Rådets opgave er at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne, herunder om de ti forhold, der er anført i afsnit 2.1.

For at kunne styrke og målrette rådgivningen har rådet udpeget i alt fem centrale sigtelinjer og strategiområder, som rådet vil behandle og løbende rådgive om fremadrettet i form af konkrete anbefalinger inden for de enkelte områder.

Det er rådets hensigt i hver beretning at redegøre for, hvordan rådet har arbejdet med strategiområderne, herunder de anbefalinger, rådet har som mål at afgive på de enkelte strategiområder.

4.1 Søgning og gennemførelse

Indledning

Søgningen til de videregående uddannelser har været faldende i de senere år. De unge fravælger især professionsbacheloruddannelserne inden for velfærdsområdet og erhvervsakademiuddannelserne inden for det tekniske område. For at gøre ondt værre kæmper mange af uddannelserne med et stort frafald, som på fx visse it-uddannelser endda har været helt oppe på 50 pct.

Det er en bekymrende udvikling for samfundet som helhed, og alle gode kræfter bør forenes for igen at gøre uddannelserne til f.eks. lærer og sygeplejerske attraktive og for at sikre virksomhederne den veluddannede arbejdskraft, de efterspørger inden for fx det tekniske område og it-området. Der er ikke blot mangel på grupper af offentligt ansatte, men også stor mangel i den private sektor. De nye erhvervsakademier, der skal være vækstlaget for nye merkantile og tekniske videregående uddannelser udgør sam-

men med de nye tekniske merkantile uddannelser på professionshøjskolerne, et stort potentiale.

Unge skal motiveres og inspireres til at påbegynde en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse. Derfor er det også afgørende, at der sættes øget fokus på vejen fra ungdomsuddannelserne til det videregående uddannelsesniveau. I gruppen af unge med en erhvervsuddannelse eller HF-eksamen er der fx et uudnyttet stort rekrutteringspotentiale. Men også blandt unge med indvandrerbaggrund, unge med en afbrudt universitetsuddannelse og voksne med relevant erhvervserfaring er der rekrutteringspotentialer.

Undersøgelser og analyser

Rapporten ”Professionsbacheloruddannelserne – de studerendes vurdering af studiemiljø, studieformer og motivation for at gennemføre,” (AKF, september 2008) viser, at omkring hver tredje studerende på en professionsbacheloruddannelse har overvejet at springe fra. De studerende efterlyser især mere dialog med deres undervisere. Omkring en tredjedel af dem, der overvejer at stoppe, mener ikke, de får nok personlig tilbagemelding på deres faglige arbejde, selvom de ønsker det. Næsten tre fjerdedele af de studerende tilkendegiver, at de har valgt en professionsrettet uddannelse, fordi den både indeholder teori og praksis; men over en tredjedel af dem, der har overvejet at stoppe, mener, at der er en dårlig sammenhæng mellem det, de lærer på uddannelsen og det, de lærer på praktikstedet. Godt hver femte af dem overvejer at springe fra, fordi der er for lidt praktisk indhold i deres uddannelse.

Rapporten ”It-uddannelserne – de studerendes vurdering og frafald” (AKF, marts 2008) viser, at der er mangel på arbejdskraft med stærke it-kompetencer, men frafaldet på it-uddannelserne er generelt meget højt. Hvis flere skal gennemføre en it-uddannelse, er der behov for, at se nærmere på undervisningens tilrettelæggelse og indhold, relationerne mellem studerende og undervisere og vejledning før og ved studiestart.

Analysen ”Årsager til den faldende søgning til professionsbacheloruddannelserne” (Epinion Capacent, december 2008) kortlægger og analyserer, hvilke årsager der ligger til grund for den faldende søgning til professionsbacheloruddannelserne generelt med særligt fokus på uddannelserne: Folkeskolelærer, pædagog og sygeplejerske. Uddannelserne er alle centrale for velfærdssamfundets opretholdelse. Derfor er det problematisk, at der siden 2004 er sket et markant fald i søgningen til disse uddannelser. Undersøgelsen viser, at den afgørende motivation for at læse til lærer, sygeplejerske eller pædagog er muligheden for at arbejde med og hjælpe mennesker. De potentielle studerende til professionsbacheloruddannelserne lægger også vægt på en god blanding af teori og praktik og anser uddannelserne for nyttige, relevante og udfordrende med høje krav til de færdiguddannedes personlige karakterstyrke- og egenskaber. De vælger imidlertid uddannelserne fra, fordi erhvervene mangler prestige og har et dårligt image i medierne. De tre uddannelser mangler i forskellig grad prestige i samfundet. De unge anser job som lærer, sygeplejerske og pædagog for at være vigtige og meningsfyldte, men ikke værdsatte erhverv. Det er især mediernes negative omtale af fagene, der påvirker deres billede af uddannelserne. Overenskomstkonflikten i foråret 2008 forstærkede tendensen, påpeges det i rapporten. I undersøgelsen udtrykker de unge frygt for at blive låst fast i deres karrierevalg, fordi uddannelserne er for nært koblede til deres kerneerhverv. Heri ligger også, at de ikke oplever, at der findes interessante, udviklende og attraktive videreuddannelsesmuligheder, som kan bygges ovenpå en professionsbacheloruddannelse og ad den vej udvide de karrieremæssige muligheder. Image, prestige og frygt for manglende karrieremuligheder er ikke de eneste grunde til, at professionsbacheloruddannelserne får færre ansøgere. Den gunstige situation på arbejdsmarkedet betød særligt i 2008 færre ansøgere. Den lave ledighed gør det muligt at få både velbetalte og meningsfyldte, ufaglærte jobs. Det mindsker de unges motivation for at begynde på en videregående uddannelse.

Det betyder også, at udsigten til en økonomisk afmatning og stigende ledighed kan bidrage til, at søgningen i de kommende år stiger igen. Gymnasireformen er blevet kritiseret for at gøre årgang 2008 til prøvekaniner, der nu ønsker en lang pause fra uddannelsessystemet. Undersøgelsen

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

afviser, at reformen har ført til øget skoletræthed hos årgang 2008. Mange potentielle studerende føler dog et behov for personlig og faglig udvikling, før de begynder på en videregående uddannelse og tager derfor et eller flere sabbatar.

Forslag til yderligere undersøgelser og analyser

Med henblik på nærmere kvalificering af rådets forslag til sigtelinjer på området peger rådet på følgende forslag til undersøgelser og analyser med inddragelse af allerede gennemførte analyser og deres resultater:

- Analyse af mulighederne for en model for et fleksibelt videregående ordinært uddannelsessystem
- Kortlægning af sammenhæng mellem frafald, alder, tidligere afbrudt universitetsuddannelse
- Analyse af omkostninger ved generel indførelse af optagelsessamler på uddannelserne
- Søgningen fra HF (fx med afsæt i DPU-analysen ”40 år med HF”, februar 2007).

Rådets forslag til sigtelinjer:

- Optagelsessystemet til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne kan tænkes indrettet, så det er med til at sikre, at de unge faktisk gennemfører den uddannelse, de optages på. Det kan blandt andet tænkes at ske gennem øget brug af optagelsessamtaler
- Uddannelseslandskabets gennemskuelighed skal højnes – de unge skal opleve optagelsessystemet som enkelt og gennemskueligt
- Erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne skal i højere grad end tidligere profileres gennem større synlighed om praksisviden og jobmuligheder og karriere. Uddannelserne og erhvervenes attraktivitet skal højnes og tydeliggøres
- Unge skal motiveres og inspireres til at påbegynde en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse
- Sammenhængen og koblingen mellem ungdomsuddannelserne, herunder særligt også erhvervsuddannelserne og det videregående uddannelsesniveau kan tænkes styrket gennem et generelt øget fokus på

overgangsproblemet. Her skal der øget fokus på studievejledningsindsatsen

- De studerendes muligheder for og vejledning om omvalg af uddannelse i forbindelse med frafald skal styrkes
- Der skal sættes fokus på, hvor betydningsfuldt et attraktivt undervisnings- og fagligt miljø er for de studerendes gennemførelse
- De økonomiske rammer for attraktive studiemiljøer skal prioriteres
- Undervisernes ansvar i forhold til øget gennemførelse på uddannelserne kan tænkes tydeliggjort gennem øget fokus fra ledelsens side
- Generelle ledelsesmæssige udfordringer
- Det ordinære uddannelsessystem kan tænkes indrettet mere fleksibelt i forhold til muligheder for at kombinere job og uddannelse og med bedre muligheder for studieforberedende arbejde. Det kan fx ske gennem partnerskabsaftaler mellem arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner.

Rådets drøftelse af temaet i 2008 og arbejde med temaet i 2009

Rådet har med afsæt i oplæg fra forskningsleder Torben Pilegaard Jensen (AKF), uddannelsesforsker Camilla Hutter (Professionshøjskolen Metropol) og partner Thomas Yung Andersen (Epinion Capacent) drøftet temaet. Rådet vil i foråret 2009 behandle temaet yderligere og kvalificere sigtelinjerne. Det er hensigten, at rådet primo juni 2009 vil afgive sine første konkrete anbefalinger på området.

4.2 Internationalisering

Indledning

Internationaliseringen af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne skal styrkes for at sikre uddannelsernes kvalitet, attraktivitet og internationale udsyn.

Internationaliseringen skal sikre, at de danske studerende kan anvende deres uddannelse på et globalt arbejdsmarked, og at den udenlandske arbejdskraft, vi ønsker at tiltrække til Danmark kan meriteres i det danske uddannelsessystem eller opnå anerkendelse i relation til beskæftigelse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Graden af internationalisering i erhvervsakademi- og professionshøjskolesektoren svinger imidlertid ofte afhængigt af fagområde og institution, og antallet af studerende, der gennemfører en del af deres uddannelse i udlandet er samlet set faldende.

Samtidig kom der i 2008 øget fokus på de udfordringer, internationaliseringen giver for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelser. Det gælder både i forhold til den aktivitet, der finder sted i udlandet (fx danske studerendes uddannelsesophold i udlandet samt udbud af dele af danske uddannelser i udlandet), og det gælder i forhold til de uddannelsesaktiviteter, der tilbydes udenlandske studerende i Danmark.

Rådet finder det i det lys afgørende, at der skabes klarhed over, hvilke veje, spor og visioner, der i internationaliseringens navn skal dyrkes, og hvilke, der ikke skal dyrkes. Rådet finder, at øget fokus i internationaliseringsindsatsen skal ske med udgangspunkt i overordnede mål om at sikre øget kvalitet og attraktivitet for studerende, uddannelser og uddannelsesinstitutioner og på denne måde medvirke til at tilvejebringe kvalificeret arbejdskraft til det danske arbejdsmarked. Der skal altså i stigende grad øget fokus på kvalitet frem for kvantitet, når det gælder indsatsen for internationalisering af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Internationaliseringsindsatsen skal endvidere afspejle uddannelsesområdet stærke tilknytning til professioner og erhvervsliv. På den måde kan en stærkere internationaliseringsindsats være med til at styrke og brande erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne tydeligere i det samlede uddannelsesbillede nationalt såvel som internationalt.

Undersøgelser og analyser

Internationale studerendes beskæftigelse i Danmark, CIRIUS, 2008

Læreruddannelsen med internationalt perspektiv, Rådet for internationalisering af uddannelserne, 2008

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Denmark Unlimited - slip internationaliseringen løs, FUHU/FBE, 2008

Matchmaking guide for internationale studerende og virksomheder, FUHU/FBE og CIRIUS, 2008

Forslag til yderligere undersøgelser og analyser

Med henblik på nærmere kvalificering af rådets forslag til sigtelinjer på området peger rådet på følgende forslag til undersøgelser og analyser med inddragelse af allerede gennemførte analyser og deres resultater:

- Uddannelse af udenlandsk arbejdskraft: Kortlægning af eventuelle barrierer fx gennem casestudier
- Kortlægning af omfanget af brugen af praktik i udlandet, herunder også en klarlægning af eventuelle barrierer og incitamenters for brugen af international praktik
- Kortlægning af udenlandske studerende med ophold og job i Danmark efter endt uddannelse

Rådets forslag til sigtelinjer:

- Overordnede målsætninger om at sikre øget kvalitet og attraktivitet for studerende, uddannelser, uddannelsesinstitutioner og erhverv kan tænkes at skulle være i stigende fokus i internationaliseringsindsatsen
- Rammerne for mulighederne for international mobilitet under uddannelsen
- International anerkendelse af danske uddannelser, herunder validering af udviklingsbaseret undervisning (også for de primært offentligt rettede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser)
- Uddannelse af udenlandsk arbejdskraft i Danmark: Der kan tænkes et øget fokus på uddannelsessektorens parathed og uddannelsessystemets indretning med etablering af uddannelsesstilbud, der matcher behovene (og som kan være en del af ”pakken”)
- Erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne skal være præget af internationalt udsyn og kan i øget omfang tænkes at kunne profilere sig på det internationale udsyn.

- Det internationale udsyn kan tænkes at komme til udtryk ved et godt og frugtbart internationalt uddannelsesmiljø og ved øget inddragelse af nationale virksomheder i international praktik.

Rådets arbejde med temaet i 2009

Rådet vil i foråret 2009 behandle temaet yderligere og kvalificere sigtelinjerne. Det er hensigten, at rådet primo juni 2009 vil afgive konkrete anbefalinger på området.

4.3 Den nyeste viden

Indledning

Hver dag produceres megen viden både i den private og offentlige sektor, som har sit udspring i evidensbaseret og dokumenteret viden. Det gælder produktudvikling, mere effektive organiseringer af opgaveløsning og arbejdsgange, nye behandlingsformer og nye diagnostiske muligheder inden for sundhedssektoren, elementer af brugerdreven innovation og mange andre former for ny viden. Den nye viden kan i løbet af kort tid blive normsættende inden for det enkelte område, og nye kompetencebehov opstår.

Samtidig forskes der i områder, som er relevante for uddannelsessektoren og for uddannelserne. Samarbejde med forskningsmiljøerne er derfor afgørende.

Det er afgørende, at al denne viden inddrages i undervisningen og formidles ind i uddannelserne. Underviserne skal forpligtes til at anvende den nyeste viden i undervisningen, så den nyeste viden kommer de studerende på uddannelsen til gavn.

Af bemærkningerne til Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (lov nr. 207 af 31/03/2008) fremgår det, at uddannelserne skal være kendetegnet ved et tæt og dynamisk samspil mellem teori og praksis, der løbende skal sikre tidssvarende og relevante uddannelser af høj kvalitet. Undervisningen skal være baseret på den nyeste viden på området og såvel undervisere som studerende skal anvende den nyeste viden i undervisning, praktik og afgangprojekt i uddannelserne. Ambitio-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

nen om uddannelsernes *udviklingsbasering* imødekommer behovet for at skabe sammenhæng mellem forskning, uddannelse og praksis.

Udfordringen bliver at håndtere transmissionen af viden i treklangen mellem forskningssektoren, uddannelserne og virksomhederne såvel private som offentlige.

I de udviklingskontrakter professionshøjskolerne indgår med Undervisningsministeriet, udgør en af hovedmålsettingerne netop institutionernes udviklingsbasering. Her spiller videncentrene og videncenterfunktionen en afgørende rolle for institutionernes opfyldelse af udviklingskontrakterne. Således er der i kontrakterne opstillet konkrete mål, resultatkrav og indikatorer for videncenterfunktionens integration i uddannelserne samt videncentrenes præstation og samarbejde med både aftagerne og forskningssektoren.

Fra 2009 skal også erhvervsakademierne indgå udviklingskontrakter, og også her vil der være fokus på videncenterfunktionen.

Undersøgelser og analyser

Forskningsprojekt ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU): Afdækning af, hvordan der skabes en bedre harmoni mellem teori og praksis på professionsbacheloruddannelserne med midler fra Det Strategiske Forskningsråd. Forskningsprojektet starter januar 2009, og forventes at være afsluttet med udgangen af 2012.

OECDs National Review on Educational Research and Development Systems (2004) viser, at der er svage koblinger mellem forskning og praksis på det pædagogiske område. Dette indikerer, at koblingen til forskningen ikke fungerer optimalt.

”Videncentre på erhvervsakademier og professionshøjskoler – Evalueringspulje til udvikling af videncentre”, Danmarks Evalueringsinstitut (2009) viser, at udviklingsarbejdet er en bærende del af videncentrenes arbejde. Det har videncentrene løftet tilfredsstillende særligt i forhold til medarbejdere og eksterne samarbejdspartner. Videncentrene er

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

også gode til at håndtere indsamlet viden og sprede den, og der er generelt tilfredshed blandt interne og eksterne aftagere med den viden, der modtages. Dog viser undersøgelsen, at videncentrene kan blive bedre til at overføre viden til uddannelserne. Videnspredning til uddannelserne sker lige nu primært gennem kompetenceudvikling af medarbejderne og ikke gennem direkte involvering af studerende.

Rapport om udviklingsbaseret i de videregående uddannelser på Undervisningsministeriets område (arbejdsgruppe nedsat af Undervisningsministeriet), august 2008.

”Professionel viden – hvordan kan den anvendes bedre?”, rapport fra arbejdsgruppe nedsat af MVU-Rådet, 2007.

Forslag til yderligere undersøgelser og analyser

Med henblik på nærmere kvalificering af rådets forslag til sigtelinjer på området peger rådet på følgende forslag til undersøgelser og analyser med inddragelse af allerede gennemførte analyser og deres resultater:

- Kortlægning af udviklingspotentialer i forhold til videnuddyttelse mellem uddannelserne og aftagerne
- Analyse af clearing house-modellen

Rådets forslag til sigtelinjer:

- Erhvervsakademierne, professionshøjskolernes og ingeniørhøjskolernes forpligtelse til udviklingsbaseret kan i langt højere grad tænkes prioriteret og understøttet økonomisk fremover.
- Prioriteringen og understøttelsen kan tænkes at ske gennem et fortsat øget økonomisk løft til uddannelsesinstitutionerne fx gennem en særlig bevilling kombineret med centralt prioriterede indsatsområder (eventuelt også sammentænkt med samfinansieringsmodeller)
- Der kan tænkes et øget fokus på institutionernes indsats for formidling af viden – herunder fokus på, hvordan den nyeste viden produceres og genereres fx i forhold til at imødekomme små og mellemstore virksomheders vidensbehov
- Koblingen mellem erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne kan tænkes styrket gennem øget brug

af partnerskabsaftaler, herunder best practice for samspil mellem uddannelsessteder, væksthuse og regionale vækststrategier m.v.

- Koblingen mellem viden- og forskningsinstitutioner og uddannelsesinstitutionerne kan tænkes styrket gennem øget brug af samarbejdsaftaler
- Øget inddragelse af både studerende og underviserne i forbindelse med videntcenterfunktionen
- Generelt et mere afklarende fokus på fundamentet for udviklingsbaseret viden, herunder vidensrummet mellem universiteter og erhvervsakademier/professionshøjskoler med henblik på øget validering og anerkendelse.

Rådets arbejde med temaet i 2009

Rådet vil i foråret 2009 behandle temaet yderligere og kvalificere sigtelinjerne. Det er hensigten, at rådet primo juni 2009 vil afgive konkrete anbefalinger på området.

4.4 Forholdet mellem teori og praktik i uddannelserne, herunder relationen til praksis

Indledning

Særkendet ved professionsbacheloruddannelsen er høj faglighed kombineret med praktisk viden. Styrken er, at professionsbacheloren kan kombinere disse elementer og holde dem i spil samtidig. Derfor er praktikken i professionsbacheloruddannelserne et helt centralt element i sikringen af uddannelsernes kvalitet. Praktikken er professionsbacheloruddannelsernes adelsmærke. Obligatorisk praktik implementeres fra 1. august 2009 på samtlige erhvervsakademiuddannelser.

Erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne spænder over et bredt fagligt felt - fra datamatikere og diplomingeniører, finansøkonomer og socialrådgivere, journalister, lærere, pædagoger til laboranter og sygeplejersker m.v. Den store spændvidde mellem uddannelsernes faglighed, karakter og arbejdsområder kommer til udtryk i den diversitet, der eksisterer mellem uddannelserne. Det gælder for professionsbacheloruddannelserne således

også i forhold til praktikkens længde, deltagelsespligt, finansiering, bestemmelser om praktikpladser og om ansvar og tilsyn i forhold til praktikken, herunder praktikvejledere.

Flere undersøgelser viser, at sammenhængen og samspillet mellem teori og praktik på professionsbacheloruddannelserne imidlertid er en udfordring. Selve praktikopholdet fungerer i sig selv godt på langt de fleste uddannelser. Men mange studerende oplever en usammenhæng mellem teori og praktik. Derfor er det vigtigt, at undervisningen tilrettelægges så der sikres en tæt kobling mellem uddannelsens teori og redskabsfag og praksis i faget og de kundskaber, den nyuddannede skal kunne mestre. Dette kan medvirke til at reducere ”praksischokket”.

Uddannelsesinstitutionerne har det overordnede ansvar for praktikkens afvikling. Underviserne på uddannelsesinstitution udgør en væsentlig faktor, når der skal skabes sammenhæng mellem teori og praktik, og her er underviserens kendskab til praksis afgørende. Også praktikvejledernes rolle under praktikopholdet er central – her er praktikvejledernes kendskab til teorien tilsvarende afgørende. På nogle uddannelser har kun få praktikvejledere en praktikvejlederuddannelse.

Udfordringen i at skabe større sammenhæng mellem teori og praktik er mere udtalt på nogle uddannelser end på andre uddannelser.

Undersøgelser og analyser

Rapporten ”Professionsbacheloruddannelserne – de studerendes vurdering af studiemiljø, studieformer og motivation for at gennemføre,” (AKF, september 2008) viser, at næsten tre fjerdedele af de studerende tilkendegiver, at de har valgt en professionsrettet uddannelse, fordi den både indeholder teori og praksis; men over en tredjedel af dem, der har overvejet at stoppe mener, at der er en dårlig sammenhæng mellem det, de lærer på uddannelsen og det, de lærer på praktikstedet. Godt hver femte af dem overvejer blandt andet at springe fra, fordi der er for lidt praktisk indhold i deres uddannelse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Forslag til yderligere undersøgelser og analyser

Med henblik på nærmere kvalificering af rådets forslag til sigtelinjer på området peger rådet på følgende forslag til undersøgelser og analyser med inddragelse af allerede gennemførte analyser og deres resultater:

- Med afsæt i problemfelter og anbefalinger i AKF-rapporten skal forslag til og muligheder for forbedringer kortlægges på de uddannelser, hvor sammenhængen mellem teori og praktik er svag og kræver et løft
- Analyse af mulighederne for øget samtænkning af teori og praktik i uddannelserne (fx som det ses i Tværprofessionelt modul i sygeplejerskeuddannelsen)

Rådets forslag til sigtelinjer:

- Undervisernes kendskab til praksis kan tænkes sikret ajour gennem en løbende kontakt med erhvervet – samspillet mellem teori og praktik er ikke blot en strukturel udfordring, men også en pædagogisk udfordring
- Praktikvejledernes kendskab til den nyeste teoretiske viden kan på nogle uddannelsesområder tænkes styrket gennem fx anvendelse af dobbeltstillinger (undervisere fra aftagersiden)
- Afgangsprojekter kan tænkes udarbejdet i samarbejde med aftagerne
- Fleksible former for praktik
- En hensigtsmæssig implementering af obligatorisk praktik på erhvervsakademiuddannelserne fra august 2009 samt på de nye teknisk/merkantile professionsbacheloruddannelser med fokus på sammenhængen mellem teori og praktik. Herunder også fokus på krav og konsekvenser i forhold til antallet af praktikpladser og uddannelsernes længde.

Rådets arbejde med temaet i 2009

Rådet vil i foråret 2009 behandle temaet yderligere og kvalificere sigtelinjerne. Det er hensigten, at rådet primo juni 2009 vil afgive konkrete anbefalinger på området.

4.5 Efter- og videreuddannelse

Indledning

Det danske arbejdsmarked har i stigende grad behov for, at medarbejderne nemt har adgang til og mulighed for løbende kompetenceudvikling. De danske virksomheder såvel private og offentlige er derfor afhængige af et fleksibelt efter- og videreuddannelsessystem, der udbyder uddannelser på videregående niveau af høj kvalitet.

Den teknologiske udvikling, opgaveglidning og ændrede kompetencekrav stiller krav om et uddannelsessystem, der hurtigt skal kunne opfange nye kompetencebehov og imødekomme behovene med relevante efter- og videreuddannelses tilbud.

Samtidig kan fleksible muligheder for videreuddannelse ses i tæt sammenhæng med frafaldet på og rekrutteringen til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Mulighederne for videreuddannelse er en afgørende parameter for uddannelsernes attraktivitet. Der skal derfor være tydelige og hensigtsmæssige adgangsveje til det næste niveau i det videregående uddannelsessystem, og blindgyder og barrierer i uddannelsessystemet skal reduceres. Mulighederne for at skifte spor skal være synlige og medvirke til, at efter- og videreuddannelsessystemet i øget omfang understøtter et fleksibelt arbejdsmarked. Det gælder også, når der opstår behov for skift mellem det offentlige og private arbejdsmarked.

Der skal være et varieret udbud af efter- og videreuddannelses tilbud inden for alle uddannelsesområder, og der skal være mulighed for tilbud på både samme niveau (efteruddannelse) eller det videre niveau (videreuddannelse).

Undersøgelser og analyser

Danmarks Evalueringsinstitut, ”Diplomuddannelserne - fleksibilitet og gennemsligtighed”, november 2007.

Forslag til yderligere undersøgelser og analyser

Med henblik på nærmere kvalificering af rådets forslag til sigtelinjer på området peger rådet på følgende forslag til undersøgelser og analyser med inddragelse af allerede gennemførte analyser og deres resultater:

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

- Kortlægning af blindgyder og barrierer for relevant efter- og videreuddannelse
- Kortlægning af udbud af professionsbaserede masteruddannelser i de europæiske lande, rammerne herfor samt afdækning af danske aftageres eventuelle behov for lignende udbud ved professionshøjskolerne.

Rådets forslag til sigtelinjer:

- Blindgyder og barrierer i uddannelsessystemet skal reduceres, og der kan tænkes i bedre sammenhænge mellem uddannelsesområderne og -niveauerne
- Der kan tænkes et øget fokus på mulighederne for anvendelse af e-læring m.v. i forbindelse med udbud af efter- og videreuddannelser
- Øget fokus på fleksibilitet i efter- og videreuddannelse
- Indtænkning af realkompetence
- Adgangsvejene skal indtænkes i uddannelsessystemet på en hensigtsmæssig måde. Adgangsvejene kan være:
  - Direkte adgang fra et niveau til det næste
  - Generelle meritordninger
  - Krav om supplerings, hvor det skønnes hensigtsmæssigt.

Rådets arbejde med temaet i 2009

Rådet vil i foråret 2009 behandle temaet yderligere og kvalificere sigtelinjerne. Det er hensigten, at rådet primo juni 2009 vil afgive konkrete anbefalinger på området.

Bilag

Tabel 7.1. Bestand på erhvervsakademiuddannelser i 2006

	2006
Transportlogistiker	110
Finansøkonom	1.936
Handelsøkonom	299
Markedsføringsøkonom*	2.989
Serviceøkonom	1.006
Administrationsøkonom	120
Laborant	1.079
Designteknolog	1.095
Installatør	647
Produktionsteknolog	482
Teknisk manager offshore	44
Datamatiker	1.218
Multimediedesigner	1.685
IT-/elektronikteknolog	271
E-designer	60
Procesteknolog	266
Jordbrugsteknolog	363
Total	13.681

*Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret.
Kilde: UNI-C. Statistik & Analyse.*

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 7.2. Bestand på professionsbacheloruddannelser i 2006

	2006
Socialrådgiver	3.415
Journalist	941
Billedjournalist	71
Tv- og medietilrettelæggelse	22
Int. leisure man.	109
Ingeniør*	6.103
Mediepro/ledelse	86
Økonomi-IT	105
Karakteranimation	98
Grafisk kommunikation	175
Bygningskonstruktøruddannelsen**	3.082
Sygeplejerske	9.090
Jordemoder	461
Fysioterapeut	2.189
Ergoterapeut	1.705
Afspændingspædagog	204
Radiograf	463
Ernærings- og husholdningsøkonom	3
Ernæring-sundhed	1.867
Bioanalytiker	727
Folkeskolelærer	15.177
Pædagog	17.439
Tekstil fag/form	223
Tegn-mundhånd, tolkning.	166
Eng/tysk-web markeds kommunikation	25
Total	63.971

* Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør

** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

	2006
Pædagog, Merit	1.838

Kilde: UNI-C

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 8.1 Bestand på erhvervsakademiuddannelser underdelt i køn i pct. i 2006*

	Mænd	Kvinder
Transportlogistiker	55 %	45 %
Finansøkonom	45 %	55 %
Handelsøkonom	56 %	44 %
Markedsføringsøkonom**	52 %	48 %
Serviceøkonom	31 %	69 %
Administrationsøkonom	16 %	84 %
Laborant	22 %	78 %
Designteknolog	12 %	88 %
Installatør	98 %	2 %
Produktionsteknolog	85 %	15 %
Teknisk manager offshore	98 %	-
Datamatiker	89 %	11 %
Multimediedesigner	62 %	38 %
IT-/elektronikteknolog	94 %	6 %
E-designer	28 %	72 %
Procesteknolog	52 %	48 %
Jordbrugsteknolog	44 %	56 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 8.2 Bestand på professionsbacheloruddannelser underdelt i køn i pct. i
2006*

	Mænd	Kvinder
Socialrådgiver	12 %	88 %
Journalist	55 %	45 %
Billedjournalist	70 %	30 %
Tv- og medietilrettelæggelse	41 %	59 %
Int.leisure man.	32 %	68 %
Ingeniør**	82 %	18 %
Mediepro/ ledelse	44 %	56 %
Økonomi-IT	59 %	41 %
Karakteranimation	68 %	32 %
Grafisk kommunikation	43 %	57 %
Bygningskonstruktøruddannelsen****	81 %	19 %
Sygeplejerske	5 %	95 %
Jordemoder	-	100 %
Fysioterapeut	31 %	69 %
Ergoterapeut	8 %	92 %
Afspændingspædagog	7 %	93 %
Radiograf	33 %	67 %
Ernæring-sundhed****	8 %	92 %
Bioanalytiker	17 %	83 %
Folkeskolelærer	34 %	66 %
Pædagog	21 %	79 %
Tekstil fag/form	6 %	94 %
Tegn-mundhånd, tolkning.	7 %	93 %
Eng/tysk-web markedskommunikati- on	60 %	40 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør

*** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**** De tre uddannelser til økonomi, ernærings- og husboldningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed. jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed, Nr. 221 af 20. marts 2006.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

	Mænd	Kvinder
Pædagog, Merit	26 %	74 %

* Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 9.1 Bestand på erhvervsakademiuddannelser underdelt i herkomst i pct.
i 2006*

	Udenlandsk herkomst**	Dansk herkomst	Uoplyst/ukendt
Transportlogistiker	22 %	73 %	5 %
Finansøkonom	8 %	90 %	2 %
Handelsøkonom	41 %	57 %	2 %
Markedsføringsøkonom***	27 %	63 %	10 %
Serviceøkonom	23 %	68 %	9 %
Administrationsøkonom	28 %	70 %	-
Laborant	27 %	71 %	2 %
Designteknolog	8 %	83 %	9 %
Installatør	4 %	94 %	2 %
Produktionsteknolog	6 %	92 %	2 %
Teknisk manager offshore	-	93 %	-
Datamatiker	26 %	70 %	4 %
Multimediedesigner	32 %	58 %	10 %
IT-/elektronikteknolog	28 %	60 %	12 %
E-designer	22 %	73 %	5 %
Procesteknolog	12 %	85 %	3 %
Jordbrugsteknolog	7 %	89 %	3 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Betegnelsen udenlandsk herkomst dækker over indvandrere og efterkommere. Indvandrere er personer født i udlandet, hvis forældre begge (eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer. Efterkommere er personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er danske statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Resten af befolkningen er af dansk oprindelse.

*** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Tabel 9.2 Bestand på professionsbacheloruddannelser underdelt i herkomst i pct. i 2006*

	Udenlandsk herkomst**	Dansk herkomst	Uoplyst/ukendt
Socialrådgiver	9 %	90 %	1 %
Journalist	1 %	98 %	1 %
Billedjournalist	4 %	94 %	-
Tv- og medietilrettelæggelse	18 %	82 %	-
Int.leisure man.	67 %	29 %	4 %
Ingeniør***	19 %	78 %	3 %
Mediepro/ledelse	7 %	91 %	-
Økonomi-IT	78 %	13 %	9 %
Karakteranimation	11 %	83 %	6 %
Grafisk kommunikation	6 %	91 %	2 %
Bygningskonstruktøruddannelsen****	19 %	72 %	9 %
Sygeplejerske	7 %	91 %	2 %
Jordemoder	4 %	93 %	2 %
Fysioterapeut	10 %	86 %	3 %
Ergoterapeut	5 %	93 %	2 %
Afspændingspædagog	5 %	91 %	4 %
Radiograf	20 %	79 %	1 %
Ernærings- og husholdningsøkonom	0 %	100 %	0 %
Ernæring-sundhed	5 %	93 %	2 %
Bioanalytiker	28 %	69 %	2 %
Folkeskolelærer	6 %	93 %	1 %
Pædagog	7 %	91 %	2 %
Tekstil fag/form	13 %	82 %	5 %
Tegn-mundhånd., tolkning	2 %	95 %	4 %
Eng/tysk-web markedskommunikation	-	92 %	-

* Pga. anonymiseringsbetydning er nøgletal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandedt. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** Betegnelsen udenlandsk herkomst dækker over indvandrere og efterkommere. Indvandrere er personer født i udlandet, hvis forældre begge (eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer. Efterkommere er personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Resten af befolkningen er af dansk oprindelse.

*** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør

**** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

	Udenlandsk herkomst	Dansk herkomst	Uoplyst/ukendt
Pædagog, Merit	7 %	89 %	4 %

* Der afrundes efter almindelige afrundingsregler.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 10.1. Alder ved tilgang på erhvervsakademiuddannelser i pct. i 2006*

	Uop- lyst/uk- endt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45- 49 år	50-54 år	Total**
Transportlogistikere	5 %	6 %	53 %	15 %	8 %	9 %	4 %	0 %	0 %	100 %
Finansøkonom	1 %	10 %	71 %	12 %	3 %	2 %	1 %	-	0 %	100 %
Handelsøkonom	-	11 %	56 %	25 %	4 %	3 %	2 %	-	0 %	100 %
Markedsføringsøkonom***	13 %	11 %	60 %	11 %	3 %	1 %	1 %	-	0 %	100 %
Serviceøkonom	8 %	6 %	59 %	17 %	6 %	1 %	2 %	-	1 %	100 %
Administrationsøkonom	-	7 %	69 %	7 %	7 %	9 %	-	0 %	0 %	99 %
Laborant	-	9 %	44 %	19 %	10 %	8 %	5 %	3 %	1 %	99 %
Designteknolog	12 %	6 %	61 %	14 %	4 %	2 %	1 %	-	-	100 %
Installatør	-	1 %	33 %	29 %	21 %	7 %	6 %	2 %	-	99 %
Produktionsteknolog	-	1 %	26 %	25 %	21 %	10 %	12 %	3 %	1 %	99 %
Teknisk manager offshore	-	0 %	40 %	20 %	-	20 %	-	-	-	80 %
Datamatikere	7 %	9 %	48 %	15 %	10 %	6 %	4 %	1 %	1 %	99 %
Multimediedesigner	9 %	10 %	48 %	17 %	10 %	4 %	2 %	-	1 %	100 %
IT-/elektronikteknolog	14 %	2 %	38 %	28 %	8 %	5 %	3 %	2 %	0 %	100 %
E-designer	-	-	77 %	-	-	-	0 %	0 %	0 %	77 %
Procesteknolog	-	5 %	24 %	22 %	19 %	13 %	12 %	4 %	-	98 %
Jordbrugsteknolog	3 %	-	48 %	24 %	11 %	6 %	3 %	2 %	-	98 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandedt. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %.

** På enkelte uddannelser tilgår studerende der er ældre end 50-54 år, men pga. anonymiseringsbetydning kan disse ikke opgøres i statistikken.

*** Markedsføringsøkonomuddannelsen figurerer to gange i de oprindelige data fra Danmarks Statistik. Disse er summeret og en ny procent er beregnet.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 10.2. Alder ved tilgang på professionsbacheloruddannelser i pct. i 2006*

	Uop- lyst/uk endt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	Total
Socialrådgiver	-	3 %	50 %	18 %	11 %	8 %	7 %	2 %	-	-	100 %
Journalist	-	3 %	75 %	16 %	5 %	0 %	-	-	0 %	0 %	99 %
Billedjournalist	-	0 %	25 %	31 %	31 %	-	-	-	-	-	88 %
Tv- og medietilrette- læggelse	-	0 %	64 %	27 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	91 %
Int. leisure man.	7 %	25 %	59 %	-	-	0 %	0 %	-	0 %	0 %	91 %
Ingeniør**	1 %	12 %	62 %	16 %	5 %	2 %	1 %	-	0 %	-	100 %
Mediepro/ ledelse	-	0 %	47 %	41 %	-	-	-	0 %	0 %	0 %	88 %
Økonomi-IT	-	7 %	50 %	26 %	-	-	7 %	-	0 %	0 %	90 %
Karakter-animation	-	0 %	62 %	35 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	96 %
Grafisk kommunikation	-	0 %	63 %	27 %	6 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	95 %
Sygeplejerske	1 %	7 %	62 %	14 %	7 %	4 %	3 %	1 %	-	-	100 %
Jordemoder	-	-	53 %	29 %	11 %	3 %	-	-	0 %	0 %	96 %
Fysioterapeut	2 %	3 %	73 %	16 %	3 %	1 %	1 %	-	-	-	100 %
Ergoterapeut	1 %	5 %	65 %	14 %	6 %	3 %	3 %	2 %	-	0 %	100 %
Afspændings-pædagog	-	-	26 %	28 %	22 %	12 %	-	-	0 %	0 %	88 %
Radiograf	-	6 %	52 %	17 %	11 %	6 %	4 %	3 %	0 %	-	99 %
Ernæring-sundhed***	1 %	4 %	54 %	19 %	10 %	6 %	3 %	2 %	1 %	1 %	100 %
Bioanalytiker	-	17 %	57 %	12 %	7 %	3 %	2 %	1 %	-	0 %	100 %
Folkeskolelærer	-	8 %	58 %	14 %	9 %	6 %	3 %	1 %	1 %	-	100 %
Pædagog	1 %	5 %	50 %	20 %	11 %	7 %	4 %	2 %	-	-	100 %
Tekstil fag/form	-	5 %	31 %	33 %	9 %	6 %	8 %	5 %	-	0 %	97 %
Tegn-mundhånd, tolk- ning.	-	6 %	45 %	20 %	12 %	8 %	-	0 %	0 %	0 %	91 %
Eng/tysk-web mar- kedskommunikation	-	31 %	38 %	23 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	92 %

* Pga. anonymiseringsbetydning er nogle tal med et beregningsgrundlag på under 3 personer blandet. Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler. Derfor summer alle totaler i tabellen ikke nødvendigvis til 100 %. Der foreligger ikke et tilstrækkeligt datagrundlag til at beregne bygningskonstruktøruddannelsesstilgangen i perioden. Under bygningskonstruktøruddannelsen hører uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under bygningskonstruktøruddannelsen.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

*** De tre uddannelser til økonoma, ernærings- og husboldningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed. jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed. Nr. 221 af 20. marts 2006.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

	Uop- lyst/ukendt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	Total
Pædagog, Merit	5 %	0 %	0 %	15 %	24 %	22 %	18 %	13 %	3 %	0 %	100 %

*Der afrundes efter de almindelige afrundingsregler.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 11.1 Studerende, der efter studieafbrud i 2005 på erhvervsakademiuddannelser er i gang med en anden uddannelse 15 måneder efter (procent af den samlede mængde afbrydere)*

	Uop-lyst/ukendt	Gym	EUD	AK	PBA	LVU	Total
Transportlogistiker	53 %	0 %	26 %	11 %	11 %	0 %	100 %
Finansøkonom	55 %	0 %	29 %	6 %	11 %	0 %	100 %
Handelsøkonom	68 %	0 %	21 %	5 %	5 %	0 %	99 %
Markedsføringsøkonom	67 %	0 %	14 %	5 %	13 %	1 %	100 %
Serviceøkonom	75 %	0 %	15 %	1 %	10 %	0 %	100 %
Administrationsøkonom	50 %	0 %	13 %	13 %	25 %	0 %	100 %
Markedsføringsøkonom	71 %	0 %	17 %	0 %	13 %	0 %	100 %
Laborant	66 %	1 %	8 %	4 %	21 %	0 %	100 %
Designteknolog	64 %	0 %	19 %	9 %	9 %	0 %	100 %
Installatør	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Produktionsteknolog	75 %	0 %	19 %	0 %	6 %	0 %	100 %
Datamatiker	64 %	0 %	11 %	7 %	14 %	2 %	98 %
Multimediedesigner	77 %	0 %	7 %	4 %	12 %	1 %	100 %
IT-/elektronikteknolog	62 %	1 %	8 %	12 %	16 %	1 %	100 %
Procesteknolog	64 %	0 %	24 %	4 %	8 %	0 %	100 %
Jordbrugsteknolog	65 %	6 %	18 %	6 %	6 %	0 %	100 %

*Registeret slutter i 2006. Det betyder, at for de studerende, der afbryder deres uddannelse i den sidste del af perioden i 2005, vil der ved registerets udgang endnu ikke være gået 15 måneder. Status for de studerende, der afbrød de sidste tre måneder af perioden i 2005, kendes derfor ikke. Der foreligger ikke data for uddannelsen teknisk manager offshore i denne tabel, da uddannelsen først startede i 2005, jf. bekendtgørelse om erhvervsakademiuuddannelse (AK) inden for offshore Nr. 748 af 21. juli 2005. Der foreligger ikke et tilstrækkeligt datagrundlag til at beregne hvor stor en procentdel af de studerende der afbryder e-designer, der er i gang igen efter 15 måneder, hvorfor denne uddannelse ikke fremgår af tabellen.
Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 11.2 Studerende der efter studieafbrud i 2005 på professionsbachelor-uddannelser er i gang med en anden uddannelse 15 måneder efter (procent af den samlede mængde afbrydere)*

	Uop-lyst/ukendt	Ikke kompetencegivende udd.	Gymnasiale uddannelser	EUD	AK	PBA	LVU	Total
Socialrådgiver	65 %	0 %	0 %	10 %	3 %	20 %	1 %	99 %
Journalist	66 %	0 %	0 %	3 %	3 %	28 %	0 %	100 %
Billedjournalist	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-
Tv- og medietilrettelæggelse**	□	□	□	□	□	□	□	□
Int.leisure man.	75 %	0 %	0 %	17 %	0 %	8 %	0 %	100 %
Ingeniør***	49 %	1 %	0 %	7 %	7 %	23 %	13 %	100 %
Mediepro/ ledelse	92 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8 %	0 %	100 %
Økonomi-IT	75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	13 %	100 %
Karakteranimation	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-
Grafisk kommunikation	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Bygningskonstruktør-uddannelsen****	74 %	0 %	1 %	14 %	5 %	8 %	0 %	100 %
Sygeplejerske	54 %	0 %	0 %	24 %	3 %	19 %	0 %	100 %
Jordemoder	91 %	0 %	0 %	0 %	9 %	0 %	0 %	100 %
Fysioterapeut	67 %	0 %	0 %	8 %	6 %	18 %	2 %	100 %
Ergoterapeut	53 %	0 %	0 %	13 %	4 %	31 %	0 %	100 %
Afspændingspædagog	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Radiograf	49 %	0 %	0 %	24 %	5 %	22 %	0 %	100 %
Ernærings- og husholdningsøkonom	33 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	67 %	100 %
Ernæring-sundhed	52 %	0 %	0 %	14 %	2 %	31 %	2 %	100 %
Bioanalytiker	44 %	0 %	0 %	6 %	22 %	28 %	0 %	100 %
Folkeskolelærer	67 %	0 %	0 %	10 %	4 %	18 %	0 %	99 %
Pædagog	77 %	0 %	1 %	13 %	2 %	8 %	0 %	100 %
Tekstil fag/form	72 %	0 %	0 %	0 %	11 %	17 %	0 %	100 %
Tegn-mundhånd.,tolkning	58 %	0 %	0 %	11 %	11 %	21 %	0 %	100 %
Eng/tysk-web markedskommunikation	50 %	0 %	0 %	0 %	25 %	25 %	0 %	100 %

*Registeret slutter i 2006. Det betyder, at for de studerende, der afbryder deres uddannelse i den sidste del af perioden i 2005, vil der ved registerets udgang endnu ikke være gået 15 måneder. Status for de studerende, der afbrød de sidste tre måneder af perioden i 2005, kendes derfor ikke.

** Tv- og medietilrettelæggelse er opstartet i 2006, jf. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i tv- og medietilrettelæggelse. Nr. 557 af 7. juni 2006.

*** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

**** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse